

Izvještaj o transparentnosti za 2017. godinu

Naš neumoljivi fokus na kvaliteti

KPMG B-H d.o.o. za reviziju

<https://home.kpmg.com/ba/en/home.html>

Sadržaj

1 Pismo Partnera za reviziju

2 Ko smo mi?

Više od 17 godina u Bosni i Hercegovini

3 Struktura KPMG-a

Pravna i vlasnička struktura

Struktura mreže članica

Upravljačka struktura

Struktura profesionalnog osoblja

4 Sistem internog upravljanja kvalitetom

5

Ton na vrhu

Odgovornost Uprave za kvalitetu i upravljanje rizikom

Revizijske, porezne i savjetodavne funkcije – voditelji odjela

6

Saradnja s pravim klijentima

Prihvatanje i nastavak saradnje s klijentima

Proces procjene potencijalnih klijenata i projekata

Proces nastavka saradnje s klijentima

Upravljanje portfolijom klijenata

7

Jasni standardi i revizijski alati

Metodologija revizije i revizijski alati

8

Zapošljavanje, razvoj i dodjela prikladno kvalificiranog osoblja

Zapošljavanje

Lični razvoj

Ocjena rada i nagrada

Politika plata i promocija

Primanje u partnerstvo

Alociranje osoblja na projekte i klijente

9

Predanost tehničkoj izvrsnosti i kvalitetnom pružanju usluge

Proces revizije u KPMG-u

10

Obavljanje učinkovite i djelotvorne revizije

Pravovremeno sudjelovanje ovlaštenog revizora, partnera i menadžera

Neprekidno mentorstvo i treniranje na poslu, nadzor i pregledavanje

Primjereno podržani i dokumentirani zaključci

Primjereno uključivanje osobe koja vrši pregled kontrole kvalitete (EQC pregled)

Izvještavanje

Informisana, otvorena i iskrena dvosmjerna komunikacija s onima koji su zaduženi za upravljanje

Fokus na učinkovitost revizije za potrebe grupnog izvještavanja

Povjerljivost klijenta, sigurnost informacija i privatnost podataka

11

Predanost stalnom napretku

Interni nadzor

Pregled kvaliteta poslovanja („QPR“)

Globalni program praćenja usklađenosti („GCR“)

Povratna informacija od strane klijenta

Praćenja pritužbi

Eksterni nadzor

12

Etika i nezavisnost

Pregled

Nezavisnost zaposlenika

Trening i konfirmacije

Rotacija ovlaštenih revizora i revizijskih partnera

Nerevizijske usluge

Ovisnost o revizijskim naknadama

Poslovni odnosi/dobavljači

Sukob interesa

Usklađenost sa zakonima i propisima i mjere protiv mita i korupcije

13

Upravljanje ljudskim resursima – kontinuirana edukacija

Profesionalna obuka

Akreditacija i licenciranje

Pristup mreži stručnjaka

Konsultacije

Razvoj razumijevanja poslovanja te znanja o industriji

14

Finansijske informacije

Primanja ovlaštenih revizora

15

Izjava Uprave KPMG B-H d.o.o. za reviziju o učinkovitosti kontrola kvaliteta i nezavisnosti

Prilozi

A1 Popis KPMG Društava u Bosni i Hercegovini

16

A2 Uprava KPMG B-H d.o.o. za reviziju

A3 Popis društava od javnog interesa

A4 Naše vrijednosti

Pismo Partnera za reviziju

KPMG B-H d.o.o. za reviziju („KPMG B-H“ ili „Društvo“) Vam sa zadovoljstvom predstavlja svoj Izvještaj o transparentnosti („Izvještaj“) za poslovnu godinu koja je završila 30. septembra 2017. godine, pripremljenog u skladu s važećim zakonskim propisima.

Napominjemo da na osnovu Saglasnosti Ministarstva finansija Federacije Bosne i Hercegovine br. 04-14-1-5439-1/16 V.F. od 31. augusta 2016. godine odnosno Rješenja o promjeni poreske godine Ministarstva finansija Republike Srpske br. 06.05/491-395/16 od 18. oktobra 2016. godine, KPMG B-H sačinjava i prezentuje finansijske izvještaje za period od 01. oktobra do 30. septembra, sve u skladu sa članom 35. stav 2. Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine odnosno članom 19. stav 2. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

U svrhu izrade ovog Izvještaja, finansijski pokazatelji u istom predstavljeni su na osnovu podataka za period od 1. oktobra 2016. do 30. septembra 2017. godine.

Cilj ovog Izvještaja o transparentnosti jeste da čitaocu pruži pristup informacijama kao što je propisano članom 45.

Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Službeni glasnik RS, broj 94/15).

Naša vizija je da budemo jasan izbor za naše klijente, naše partnere, naše ljude i društvo u cjelini.

Da bi se naša vizija o tome da budemo Vaš jasan izbor ostvarila, mi moramo ostati posvećeni kvalitetu, etici, nezavisnosti, integritetu i inovativnosti. Naša predanost je zasnovana na jakom skupu osnovnih vrijednosti i kulture koja njeguje otvorenu i iskrenu komunikaciju između raznih organizacija. Takvo opredjeljenje se vodi s vrha, od rukovodstva Društva, ali je u konačnici odgovornost svih naših partnera, direktora i zaposlenika.

Kada je riječ o reviziji, mi preuzimamo veliku odgovornost koju imamo ne samo prema našim klijentima već i u odnosu na javni interes. Kvaliteta revizije stoga je ključni strateški imperativ za nas. Ona je osnova javnog povjerenja. Mi se zalažemo za blisku saradnju s našim regulatorima, odborima za reviziju i drugim akterima poslovnog života i kontinuirano ulažemo i radimo na poboljšanju kvaliteta naše revizije. Naš sistem kontrole kvaliteta uključuje brojne procese, kontrole i aktivnosti dizajnirane da adresiraju pitanje kvaliteta revizije u strukturiranom okviru.

Preporučujemo Vama, našim klijentima, potencijalnim klijentima i drugim akterima da nas kontaktirate ukoliko želite da razgovarate o bilo kom pitanju iz ovog Izvještaja. Bilo bi nam drago da prodiskutujemo o našem pristupu i pogledima s Vama.

Vedran Vukotić
 Partner, Izvršni direktor
 KPMG B-H
 31. januara 2018. godine

Ovu Izvještaj pripremila je kompanija KPMG B-H d.o.o. za reviziju, bosanskohercegovačko društvo s ograničenom odgovornošću i član mreže nezavisnih društava povezanih s KPMG International Cooperative („KPMG International“), pravnom osobom registrovanom u Švicarskoj. KPMG International ne pruža usluge klijentima. Niti jedna članica mreže nezavisnih društava nema ovlasti na bilo koji način obavezati prema trećim osobama KPMG International ili bilo koju drugu članicu mreže, niti KPMG International imati ovlasti obavezati iste na bilo koji način.

2

Ko smo mi?

Više od 17 godina u Bosni i Hercegovini

KPMG je globalna mreža profesionalnih firmi koje pružaju revizorske, porezne i savjetodavne usluge. Zapošljavamo više od 60 ljudi u Sarajevu i Banjoj Luci.

Više od 17 godina, KPMG posluje u Bosni i Hercegovini i pruža profesionalne usluge iz oblasti revizije, poreznog savjetovanja, računovodstva, regulatornog okvira, transakcijskog i finansijskog savjetovanja, kao i savjetovanja iz oblasti upravljanja rizikom i ispunjavanja regulatornih zahtjeva. KPMG u Bosni i Hercegovini je svoj ured u Sarajevu otvorio 2000. godine, a svoj drugi ured otvorio je u Banjoj Luci 2008. godine.

U Bosni i Hercegovini, KPMG posluje putem dva poslovna subjekta sa podružnicama u Banjoj Luci, i to: KPMG B-H d.o.o. za reviziju sa podružnicom u Banjoj Luci te KPMG Tax&Advisory B-H d.o.o. sa podružnicom u Banjoj Luci.

Organizaciono, ovi subjekti su članice KPMG-a u regiji Centralne i Istočne Evrope („KPMG CEE“). KPMG je izgradio jaku praksu na nacionalnom nivou baziranu na upošljavanju domaćih stručnjaka koji lokalno znanje i iskustvo kombinuju sa internacionalnim vještinama.

Naša praksa ima značajno iskustvo u pružanju širokog raspona poslovnih savjetodavnih usluga lokalnim klijentima iz realnog i javnog sektora, stranim investitorima, bankama i finansijskim institucijama, fondacijama i drugim društvima koja posluju u Bosni i Hercegovini.

KPMG u Bosni i Hercegovini pruža kvalitetne usluge na osnovu svog internacionalnog iskustva, kao i temeljitog poznavanja lokalnih zakonskih zahtjeva u pitanjima revizije, poreza i općim poslovnim pitanjima.

3

Struktura KPMG-a

Pravna i vlasnička struktura

KPMG B-H je bosanskohercegovačko društvo s ograničenom odgovornošću registrirano u Registru poslovnih subjekata Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem 65-01-1066-11 (JIB: 4200556340009), sa sjedištem u Sarajevu, Zmaja od Bosne 7-7a.

KPMG B-H je članica mreže nezavisnih društava povezanih s društvom KPMG International Cooperative registrirane u Švicarskoj.

Većinski vlasnik KPMG B-H je KPMG CEE Holdings Limited. Uvid u detaljnu vlasničku strukturu moguće je izvršiti u nadležnom Registru poslovnih subjekata Općinskog suda u Sarajevu.

Struktura mreže članica

KPMG B-H je članica društva KPMG International Cooperative. KPMG International Cooperative je pravno lice osnovano u skladu sa pravom Švicarske Konfederacije („Cooperative“). To je pravno lice s kojim su povezana sva društva članice KPMG mreže. KPMG International obavlja poslovne aktivnosti za korist članica KPMG mreže, ali ne pruža profesionalne usluge klijentima. Profesionalne usluge klijentima pružaju isključivo društva članice.

Struktura društva KPMG International postavljena je na način da osigurava dosljednost usluga, kvalitetu i pridržavanje vrijednostima KPMG društava svugdje u svijetu. Jedan od glavnih ciljeva društva KPMG International je omogućiti visoku kvalitetu usluga revizije, poreznih i savjetodavnih usluga koje društva članice pružaju svojim klijentima. Na primjer, KPMG International uspostavlja i potpomaže implementaciju i održavanje jedinstvene politike i standarda rada i ponašanja od strane društava članica te štiti i unapređuje korištenje KPMG imena i branda.

KPMG International je pravno lice koje je pravno odvojeno od svakog društva članice. KPMG International i društva članice nisu globalno partnerstvo, joint venture, nisu u partnerstvu niti zastupaju jedni druge. Nijedno društvo članica nema ovlaštenje obvezivati KPMG International ili bilo koja druga društva članice prema trećim osobama, niti KPMG International ima ovlaštenje obvezivati bilo koje društvo članicu.

Upravljačka struktura

Lica ovlaštena za zastupanje društva KPMG B-H (u daljem tekstu „Rukovodstvo“) su:

Vukotić Vedran, Partner, izvršni direktor bez ograničenja ovlaštenja, ovlašteni revizor FBiH, te ACCA kvalifikovani revizor;

Pekmez Senad, direktor bez ograničenja ovlaštenja i ovlašteni revizor FBiH;

Bećirbegović Manal, izvršni direktor bez ograničenja ovlaštenja.

Struktura profesionalnog osoblja

KPMG B-H zapošljava pet ovlaštenih revizora i certificiranih računovođa Federacije Bosne i Hercegovine od čega dva ovlaštena revizora i certificirane računovođe Republike Srpske.

Pored navedenog 12 zaposlenika KPMG B-H je steklo međunarodnu profesionalnu kvalifikaciju ovlaštenog revizora Velike Britanije (ACCA), dok je jedan zaposlenik nosilac profesionalne kvalifikacije Ovlašteni revizor informacionih sistema (CISA/ISACA).

4

Sistem internog upravljanja kvalitetom

Robustan i dosljedan sistem kontrole kvalitete je nužan uslov za obavljanje usluge visoke kvalitete. U skladu s tim, politike kontrole kvalitete društva KPMG International odnose se na sva društva članice. Navedene politike i povezane procedure osmišljene su kao vodstvo društvima članicama da djeluju u skladu s relevantnim profesionalnim standardima, regulatornim i zakonskim zahtjevima te izdaju izvještaje primjerene danim okolnostima.

Te politike i procedure temeljene su na Međunarodnom standardu kontrole kvalitete 1 izdanom od strane Odbora za međunarodne standarde revidiranja i izražavanja uvjerenja i na Kodeksu etike za profesionalne računovođe izdanom od strane Međunarodnog etičkog odbora za računovođe (IESBA), relevantnim za društva koja obavljaju zakonom propisane revizije i ostale usluge revizije.

Naše Društvo implementira politike i procedure društva KPMG International te inkorporira dodatne politike i procedure osmišljene u skladu s pravilima i standardima izdanim od strane relevantnih regulatora, kao i primjenjivim pravnim i ostalim zahtjevima.

Politike društva KPMG International odražavaju pojedine elemente kontrole kvalitete kako bi zaposlenici djelovali s integritetom i bili objektivni, temeljito obavljali svoj posao, a sve u skladu s važećim zakonima, propisima i profesionalnim standardima.

Kontrola kvalitete i upravljanje rizikom odgovornost su svih KPMG zaposlenika. Ta odgovornost uključuje razumijevanje i poštovanje politika Društava te povezanih postupaka u obavljanju poslovnih aktivnosti.

Dok se mnogi KPMG procesi sistema kontrole odnose na više segmenata poslovanja te se jednako primjenjuju u poreznom i savjetodavnom poslovanju, preostali dio ove sekcije fokusiran je na korake koje mi provodimo kako bismo omogućili da naše Društvo provodi kvalitetne revizije. Stoga se u ovoj sekciji usredotočujemo na naš sistem kontrole kvalitete revizije.

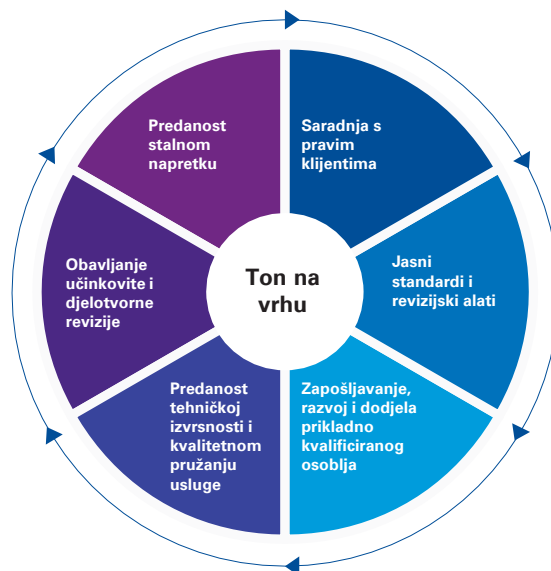
U KPMG-u kvaliteta revizije ne obuhvata samo izdavanje ispravnog mišljenja, već i kako dolazimo do tog mišljenja. Bitan je proces rasuđivanja i integritet iza revizorskog izvještaja. KPMG smatra rezultatom kvalitetne revizije isporuku prikladnog i nezavisnog mišljenja u skladu s revizijskim standardima. Prije svega, to znači biti nezavisan i u skladu s relevantnim pravnim i profesionalnim zahtjevima.

Kako bismo pomogli svim zaposlenicima koji obavljaju reviziju da budu koncentrirani na temeljne vještine i postupke potrebne da bismo isporučili prikladno i nezavisno mišljenje, razvili smo naš globalni okvir kvalitete revizije („Okvir“). Naš Okvir uvodi zajednički jezik koji upotrebljavaju sva KPMG društva članice kako bi opisali ono za šta vjerujemo da pokreće kvalitetu revizije i kako svaki profesionalac u KPMG-u može doprinijeti postizanju iste.

Naš Okvir kvalitete revizije identificira sedam pokretača kvalitete revizije.

1. Ton na vrhu
2. Saradnja s pravim klijentima
3. Jasni standardi i revizijski alati
4. Zapošljavanje, razvoj i dodjela prikladno kvalificiranog osoblja
5. Predanost tehničkoj izvrsnosti i kvalitetnom pružanju usluge
6. Obavljanje učinkovite i djelotvorne revizije
7. Predanost stalnom napretku

Ton na vrhu ključan je pokretač Okvira kvalitete revizije jer pomaže da se osigura ispravno ponašanje unutar cijele naše mreže. Svi preostali pokretači predstavljeni su unutar tog virtualnog kruga zbog toga što je namjena svakog od njih osnažiti ostale pokretače. Svaki od sedam pokretača pobliže je opisan u nastavku ovog Izvještaja.

5

Ton na vrhu

„Ton na vrhu“ je termin koji se koristi za opisivanje opće etičke klime organizacije, kao što je utvrđeno od strane Rukovodstva. KPMG i njegovo Rukovodstvo upotrebljavaju „ton na vrhu“ kako bi jasno iskazali i komunicirali svoju predanost kvaliteti, etici i integritetu.

KPMG ton na vrhu pruža jasan fokus na kvalitetu kroz:

- kulturu, vrijednosti i kodeks ponašanja;
- jasno iskazani i prikazani u načinu našeg rada;
- fokusiranu i lako razumljivu strategiju
- objedinjujući kvalitetu na svim nivoima;
- standard postavljen od strane našeg Rukovodstva;
- upravljačku strukturu i jasne linije odgovornosti za kvalitetu;
- kvalificirani i iskusni ljudi na pravim pozicijama kako bi utjecali na postizanje kvalitete.

Integritet je kritična značajka koju sve zainteresirane strane očekuju i u koju se pouzdaju. To je također ključ KPMG temeljenih vrijednosti – prije svega, djelujemo s integritetom.

Naš Kodeks ponašanja objedinjuje naše temeljne vrijednosti, obaveze kojima pristupamo i odgovornosti svih zaposlenika.

Odgovornost Uprave za kvalitetu i upravljanje rizikom

Dok naglašavamo kako svi profesionalci snose odgovornost za kvalitetu i upravljanje rizikom, sljedeći subjekti i pojedinci imaju rukovodeću odgovornost kako je navedeno u nastavku.

U skladu s načelima MSKK 1, Rukovodstvo Društva, ovlašteni revizori i partneri preuzeli su krajnju odgovornost za sistem kontrole kvaliteta u Društvu. Operativna odgovornost za sistem kontrole kvaliteta, upravljanja rizikom i usklađenost u KPMG B-H delegirana je ovlaštenim revizorima i partneru za upravljanje kvalitetom i rizicima odgovornom za postavljanje cjelokupnog sistema profesionalnog upravljanja rizicima i politikama kontrole kvalitete te praćenje usklađenosti s politikama Društva. U tome im pomaže tim partnera i zaposlenika u svim odjelima.

Revizijske, porezne i savjetodavne funkcije – voditelji odjela

Dva voditelja odjela (revizija i porezni odjel) odgovorni su senior partneru, koji je također i voditelj odjela savjetovanja, za kvalitetu usluga pruženih u njihovim pojedinačnim funkcijama. Oni među sobom određuju djelovanje upravljanja rizicima, osiguranje kvalitete i nadgledanje procedura za specifične funkcije unutar okvira koje je odredio partner za upravljanje rizicima. Te procedure jasno pokazuju da je na nivou projekta upravljanje rizikom i kontrola kvalitete u konačnici odgovornost svih profesionalaca.

6

Saradnja s pravim klijentima

Prihvatanje i nastavak saradnje s klijentima

Stroge politike i procesi oko prihvatanja i nastavka saradnje s klijentima ključni su za pružanje profesionalnih usluga visoke kvalitete, kao i za zaštitu KPMG-ovog ugleda i podršku KPMG brandu. U skladu s tim, KPMG International donio je politike i procedure koje su implementirala sva društva članice kako bi odlučile o prihvatanju ili nastavku saradnje s klijentom i da li će se za tog klijenta obavljati određena usluga.

Proces procjene potencijalnih klijenata i projekata

Prije prihvatanja potencijalnog klijenta, pristupamo njegovoj procjeni. To uključuje procjenu njegovih načela, njegovog poslovanja i druga pitanja vezana za uslugu. To također uključuje provjeravanje informacija o potencijalnom klijentu, njegovog ključnog rukovodstva i stvarnih vlasnika. Posebna pažnja se posvećuje integritetu uprave potencijalnog klijenta te razmatranju faktora kao što su kršenja zakona i propisa, mito i korupcija i kršenje ljudskih prava. Rukovodstvo Društva i partner koji obavlja procjenu, odobrava procjenu potencijalnog klijenta. Kada se klijent smatra „visoko rizičnim“, u odobravanje procjene, pored ovlaštenih revizora, uključuje se partner zadužen za upravljanje rizicima. Svaki potencijalni projekt procjenjuje se od strane potencijalnog partnera za taj projekt. Procjenom se identificiraju potencijalni rizici vezani za taj projekt. Cijeli raspon faktora uzima se u obzir kao dio procjene uključujući potencijalna pitanja vezana uz nezavisnost i sukob interesa (korištenje Sentinel-a™, našeg globalnog sistema za provjeru sukoba interesa i nezavisnosti) kao i faktori specifični za projekat, uključujući za usluge revizije, stručnost finansijskog menadžmenta klijenta. Procjena se radi u saradnji sa drugim iskusnim osobljem te uključuje pregled od strane Rukovodstva zaduženog za upravljanje kvalitetom i rizicima.

Gdje se usluge revizije pružaju prvi put, zahtjeva se od budućeg revizorskog tima izvođenje dodatnih procedura procjene nezavisnosti, uključujući pregled svih nerevizijskih usluga pruženih klijentu te drugih povezanosti.

Sva potencijalna pitanja vezana uz nezavisnost ili sukob interesa se dokumentiraju i rješavaju prije prihvatanja saradnje.

Ovisno o sveukupnoj procjeni rizika potencijalnog klijenta i projekta mogu se uvesti dodatne mjere sigurnosti kako bi se ublažili identificirani rizici.

Naše Društvo će odbiti klijenta ili projekat ako se potencijalno pitanje nezavisnosti ili sukoba interesa ne može riješiti na zadovoljavajući način u skladu s profesionalnim standardima i standardima Društva ili ukoliko postoje drugi problemi vezani za kvalitetu i rizike koji se (na odgovarajući način) ne mogu adresirati. Sekcije ovog izvještaja o nerevizijskim uslugama i sukobu interesa pružaju više informacija o našoj nezavisnosti i politici provjere konfliktnih situacija.

Proces nastavka saradnje s klijentima

Provodi se godišnja procjena svih klijenata revizije. Nadalje, klijenti se iznova procjenjuju ukoliko postoji indikacija da bi moglo biti promjene u riziku. Ponavljajući ili dugoročni projekti su također podložni ponovnoj procjeni.

Ta procjena služi u dvije svrhe. Prvo, naše će Društvo odbiti nastaviti djelovati za bilo kojeg klijenta gdje nismo u mogućnosti pružiti očekivani nivo kvalitete ili ako smatramo kako ne bi bilo prikladno nastaviti povezanost s klijentom. Češće koristimo ponovnu procjenu da bi razmotrili da li su potrebne neke dodatne procedure upravljanja rizikom ili kvalitete kontrole za sljedeći projekat (to može uključivati dodjelu dodatnih profesionalaca ili potrebu za uključivanjem dodatnih stručnjaka u reviziju).

Upravljanje portfolijom klijenta

Naše Rukovodstvo imenuje ovlaštene revizore i partnere zadužene za projekte koji imaju odgovarajuće kompetencije, sposobnosti, vrijeme i ovlasti za izvršavanje usluga za svaki projekat.

7

Jasni standardi i revizijski alati

Profesionalno postupanje, upravljanje rizicima i kontrola kvalitete su odgovornost svakog našeg pojedinca. Očekujemo od naših profesionalaca da se pridržavaju KPMG politika i procedura (uključujući i politike o nezavisnosti) te im pružamo širok raspon alata kako bi im pomogli u doseganju tih očekivanja. Politike i procedure koje postavljamo u okviru revizije uključuju relevantne zahtjeve u vidu računovodstva, revizije, etike i standarda kontrole kvalitete kao i ostalih primjenjivih zakona i regulativa.

Metodologija revizije i revizijski alati

Posvećujemo značajne resurse očuvanju naših standarda i alata potpunima i aktuelnima. Naša globalna revizijska metodologija koju razvija Globalni centar za usluge (GCU) temelji se na zahtjevima u Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS). Metodologija je postavljena u KPMG International-ovom KPMG Priručniku za reviziju (KAM-u) te uključuje dodatne zahtjeve koji idu iznad MRevS-ova i za koje KPMG vjeruje da doprinose poboljšanju kvalitete revizija koje obavljamo. Društva članice KPMG mreže također mogu dodavati zahtjeve lokalnih zakona i dodatne upute u KAM u svrhu usaglašavanja s dodatnim profesionalnim, zakonskim i regulatornim zahtjevima.

Naša je revizijska metodologija podržana eAudIT-om, KPMG International-ovim elektronskim revizijskim alatom, koji pruža revizorima širom svijeta metodologiju, upute te industrijska znanja potrebna kako bi se obavljale učinkovite, visoko kvalitetne revizije. eAudIT se koristi od strane svih revizijskih profesionalaca u našem društvu.

eAudIT pruža revizijskim timovima brz pristup svim bitnim informacijama u pravo vrijeme tokom revizije, pojačavajući time efikasnost i učinkovitost i pružajući vrijednost našim interesnim grupama. Glavne aktivnosti unutar eAudIT-a su:

Postavljanje revizije

- provođenje prihvatanja angažmana i određivanje obima poslova,
- odabir tima i određivanje rasporeda obavljanja poslova.

Procjena rizika

- razumijevanje klijenta,
- identifikacija i procjena rizika,
- planiranje uključivanja (korištenja) KPMG-ovih specijalista i vanjskih stručnjaka, odjela internih revizija, pružaoaca profesionalnih usluga i ostalih revizora po potrebi,

- procjena, dizajniranje i implementacija odabranih kontrola,
- razmatranje procjene rizika i planiranje, odnosno određivanje strategije obavljanja revizije i planiranog pristupa reviziji.

Testiranje

- testiranje operativne efikasnosti odabranih kontrola,
- planiranje i provedba suštinskih procedura.

Završavanje

- ponovna procjena rizika,
- određivanje završnih procedura, uključujući sveukupni pregled finansijskih izvještaja,
- izrada sveukupne procjene, uključujući procjene značajnih pronalazaka i pitanja,
- komunikacija s onima koji su zaduženi za upravljanje (npr. odbor za reviziju),
- izrada revizijskog mišljenja.

KAM sadrži, između ostalog, procedure namijenjene identifikaciji i procjeni rizika materijalne pogreške kao i one koje služe kao odgovor na procijenjene rizike. Naša metodologija potiče članove revizijskih timova na korištenje profesionalnog skepticizma u svim vidovima planiranja i provođenja revizije. Metodologija potiče korištenje stručnjaka u slučajevima kada je to prikladno te također zahtijeva korištenje određenih stručnjaka unutar glavnog revizijskog tima kada relevantni kriteriji to traže.

KAM uključuje implementaciju procedura kontrole kvalitete na nivou revizijskog projekta što nam omogućava stjecanje razumnog uvjerenja u to da su naše revizije u skladu s primjenjivim profesionalnim, zakonskim i regulatornim zahtjevima kao i internim zahtjevima KPMG-a.

Politike i procedure određene u KAM-u su specifično namijenjene reviziji te nadopunjuju politike i procedure određene u priručniku za Globalnu kvalitetu i upravljanje rizicima (GQ&RMM) koji je primjenjiv kako za sve članice KPMG mreže, tako i za sve odjele i osoblje.

8

Zapošljavanje, razvoj i dodjela prikladno kvalificiranog osoblja

Jedan od ključnih faktora je osigurati zaposlenike sa sposobnostima i iskustvom odgovarajućim za subjekt koji podliježe reviziji. To zahtijeva usredotočenost na zapošljavanje, razvoj, napredovanje i zadržavanje zaposlenika, kao i razvoj jasnog procesa upravljanja resursima i sposobnostima. U kontekstu alokacije partnera za pojedinačne revizije u obzir uzimamo propuste u kvaliteti, a to činimo i u svrhu ocjenjivanja, promovisanja i određivanja primanja partnera.

Zapošljavanje

Svi kandidati za profesionalne pozicije podnose prijavu te su zaposleni nakon niza selektivnih procesa, koji mogu uključivati pregled prijave, kompetencije na temelju intervjua, psihometrijska testiranja i test sposobnosti te provjere kvalifikacija/referenci.

Nakon pridruživanja našem Društvu, novi zaposlenici su dužni učestvovati u sveobuhvatnom uvodnom programu, koji uključuje treninge u područjima kao što su etika i nezavisnost. Ovo također uključuje provjeru da su bilo kakvi problemi nezavisnosti ili konflikta interesa iskomunicirani prije nego zaposlenje ili partnerstvo započne.

Lični razvoj

Veoma je važno da svi zaposlenici imaju potrebne poslovne i rukovodilačke vještine kako bi, uz tehničke vještine, mogli kvalitetno obavljati posao.

U sferi revizije, pružamo zaposlenicima mogućnost razvoja vještina, ponašanja te ličnih kvaliteta koji čine temelje za uspješnu karijeru u reviziji. Kursevi su dostupni kako bismo omogućili ličnu učinkovitost i tehnički razvoj, razvoj rukovodilačkih sposobnosti te poslovne vještine. Dodatno, obučavamo naše zaposlenike za važne zadatke kroz treninge i mentorstvo na poslu, povremene angažmane te mobilnost unutar globalne mreže.

Ocjena rada i nagrade

Svi zaposlenici, uključujući Rukovodstvo Društva, ovlaštene revizore i partnere, prolaze godišnje postavljanje ciljeva te procjene učinkovitosti. Svaki zaposlenik je ocijenjen na temelju ostvarenja zadanih ciljeva, provedbe globalno usvojenih KPMG načina i ponašanja, tehničkih sposobnosti i poznavanja tržišta.

Procjene su provedene od strane menadžera, ovlaštenih revizora i partnera koji su u poziciji da ocjenjuju njihovu učinkovitost. Ocjene učinkovitosti dodjeljuju se kroz jasan kalibracijski proces kako bi se učinkovito uputilo na nedosljednost u ocjenjivanju te osigurala pravednost u procesu ocjenjivanja. Ovi ciljevi se ostvaruju kroz globalni proces razvoja učinkovitosti koji je podržan web aplikacijom.

Politike plata i promocije

Mi imamo politike nagrađivanja i napredovanja koje su jasne, jednostavne te povezane s procesom ocjenjivanja učinkovitosti, što u slučaju partnera uključuje postizanje kvalitete revizije i usklađenosti sa procedurama. To pomaže našim partnerima i zaposlenicima da znaju što se očekuje od njih te šta oni mogu očekivati zauzvrat. Naše politike ne dopuštaju partnerima u reviziji da budu nagrađeni za pružanje nerevizijskih usluga klijentima u reviziji.

Primanje u partnerstvo

Naš postupak primanja u partnerstvo je strog i temeljit te uključuje odgovarajuće članove Rukovodstva. Naši kriteriji primanja u partnerstvo su u skladu sa našom predanošću profesionalnosti i integritetu, kvaliteti i cilju da budemo poželjan poslodavac. Oni su strogo usklađeni sa KPMG-ovim socijalnim vještinama i temeljeni na dosljednim principima.

Alociranje osoblja na projekte i klijente

Naše Društvo ima procedure koje dodjeljuju ovlaštene revizore i revizijske partnere i druge zaposlenike specifičnim klijentima na temelju njihovog seta vještina, relevantnog profesionalnog i industrijskog iskustva te prirode zadatka ili angažmana. Voditelji odjela su zaduženi za proces dodjele ovlaštenih revizora i partnera. Ključna razmatranja u procesu uključuju partnerovo iskustvo, akreditaciju i sposobnosti na osnovu godišnjeg pregleda partnerovog portfelja da može obaviti angažman s obzirom na njegovu veličinu, kompleksnost i profil rizika angažmana te koja će mu vrsta pomoći biti pružena (na primjer sastavljanje tima i uključenosť specijalista).

Ovlašteni revizor i revizijski partner su zaduženi da osiguraju tim s odgovarajućim sposobnostima i mogućnostima, uključujući i vrijeme, za obavljanje revizije u skladu s KAM-om, profesionalnim standardima i odgovarajućim pravnim i regulatornim zahtjevima. Ovo može uključivati ili vlastite stručnjake ili one iz drugih društava članica mreže.

Pri razmatranju odgovarajućih sposobnosti i stručnosti koji se očekuju od projektnog tima, razmatranja koja ovlašteni revizor i revizijski partner mogu provesti mogu uključivati sljedeće:

- razumijevanje i praktično iskustvo s revizijskim projektom slične prirode te složenosti kroz odgovarajuće treninge i sudjelovanje;
- razumijevanje profesionalnih standarda te pravnih i regulatornih zahtjeva;
- odgovarajuće tehničke vještine, uključujući one povezane s informacijskom tehnologijom te specijaliziranim područjima računovodstva i revizije;
- znanje o relevantnoj industriji u kojoj klijent posluje;
- sposobnost za primjenu profesionalnog skepticizma;
- razumijevanje KPMG-ovih politika i procedura kontrole kvalitete.

9

Predanost tehničkoj izvrsnosti i kvalitetnom pružanju usluge

Mi pružamo svim zaposlenicima tehničku obuku i podršku koju trebaju. To uključuje pristup mreži stručnjaka i Odjelu stručne prakse ("DPP"). On se sastoji od starijih profesionalaca širokog iskustva u reviziji, izvještavanju i upravljanju rizicima kako bi osigurali resurse projektnom timu ili za konsultacije.

U isto vrijeme koristimo akreditaciju i politike licenciranja kako bi naši zaposlenici imali odgovarajuće znanje i iskustvo za zadate revizijske angažmane. Naša struktura omogućava našim projektnim timovima da putem svog poslovnog razumijevanja i poznavanja predmetne industrije klijentima daju dodatnu vrijednost kako bi zadržali kvalitetu revizije.

Proces revizije u KPMG-u

Naš proces obavljanja revizije omogućen je putem alata eAudiT. Ključna ponašanja koja naš revizori primjenjuju tokom procesa revizije kako bi obavili djelotvornu i učinkovitu reviziju su:

- pravovremeno sudjelovanje ovlaštenog revizora, partnera i menadžera;
- kritička procjena revizijskih dokaza;
- korištenje stručne prosudbe i stručnog skepticizma;
- neprekidno mentorstvo i treniranje na poslu, nadzor i pregledavanje;
- primjereno podržani i dokumentirani zaključci;
- ako je relevantno, primjereno uključivanje osobe koja vrši pregled kontrole kvalitete (EQC pregled);
- Izvještavanje;
- informirana, otvorena i iskrena dvosmjerna komunikacija s onima koji su zaduženi za upravljanje;
- povjerljivosti podataka, sigurnost informacija i privatnost podataka.

10

Obavljanje učinkovite i djelotvorne revizije

Pravovremeno sudjelovanje ovlaštenog revizora, partnera i menadžera

Kako bi pomogli prepoznati i reagovati na značajne revizijske rizike u toku revizije, potrebno je razumijevanje poslovanja klijenta, finansijskog položaja i okruženja u kojem klijent posluje. Ovlašteni revizori su odgovorni za cjelokupnu kvalitetu revizijskog angažmana te, u skladu s time, i za upute, nadzor i provedbu angažmana. Pravovremeno sudjelovanje i vodstvo ovlaštenog revizora i partnera tokom procesa planiranja u ranim fazama revizije pomaže pri postavljanju odgovarajućeg obima i tona za reviziju te pomaže projektnom timu da maksimalno iskoristi njihovo iskustvo i vještine. Pravovremeno uključivanje ovlaštenog revizora i partnera u drugim fazama projekta omogućava ovlaštenom revizoru i partneru identifikovanje i rješavanje pitanja značajnih za projekat, uključujući kritična područja procjene i značajne rizike. Ovlašteni revizori su odgovorni za finalno revizorsko mišljenje i pregledavanje ključne revizijske dokumentacije – posebno dokumentacije vezane za značajna revizorska područja i donesene zaključke. Menadžer na angažmanu pomaže revizorima kako bi ispunili te obaveze, kao i u svakodnevnoj komunikaciji sa klijentom i timom. Razmatramo sve revizijske dokaze dobijene tokom revizije, uključujući i proturiječne ili nedosljedne dokaze. Priroda i obim revizijskih dokaza koje smo prikupili odgovara procijenjenom riziku. Kritički ocjenjujemo revizijske dokaze prikupljene iz više izvora. Analiza revizijskih dokaza zahtijeva od svih naših članova tima korištenje profesionalne prosudbe i održavanje stručnog skepticizma kako bi se dobili dovoljni i odgovarajući revizijski dokazi. Profesionalni skepticizam uključuje preispitivanje i oprez kod proturiječnosti i nedosljednosti u dokazima. Profesionalni skepticizam naglašen je u revizijskim standardima te regulatori imaju značajan fokus na njega. Naš Okvir za kvalitetu revizije naglašava važnost održavanja stava stručnog skepticizma tokom revizije.

Razvili smo proces profesionalne prosudbe koji osigurava profesionalnom revizijskom osoblju strukturirani pristup pri donošenju odluka. Naš proces profesionalne prosudbe naglašava skepticizam, prepoznaje potrebu za oprezom naspram pristranosti koja može predstavljati prijetnju dobroj prosudbi, nužnost razmatranja alternativnih pristupa, kritičku ocjenu revizijskih dokaza preispitivanjem pretpostavki menadžmenta, praćenjem proturiječnih i nedosljednih dokaza i pravovremenim zaključcima, kao sredstva testiranja njihove potpunosti i prikladnosti.

Neprekidno mentorstvo i treniranje na poslu, nadzor i pregledavanje

Jasno nam je da se vještine stječu tokom vremena i kroz izloženost različitim iskustvima. Kako bi ulagali u stvaranje vještina i sposobnosti naših stručnjaka, bez ugrožavanja kvalitete, pružamo kontinuirano okruženje za učenje. Podržavamo kulturu učenja kroz KPMG kako bi omogućili osoblju postizanje svog punog potencijala. Neprekidno mentorstvo, treniranje na poslu i nadzor za vrijeme revizije uključuje:

- sudjelovanje angažovanih partnera u raspravama oko planiranja;
- praćenje napretka revizijskog angažmana;
- uzimanje u obzir kompetencije i sposobnosti pojedinih članova projektnog tima, uključujući da li imaju dovoljno vremena za obavljanje svog posla, da li razumiju upute i da li se posao provodi u skladu s planiranim pristupom projektu;
- pomoć timu u rješavanju značajnih pitanja koja proizlaze iz projekta, uzimajući u obzir njihovu važnost te mijenjanje planiranog pristupa na odgovarajući način; i
- identifikovanje pitanja za koja su potrebna konsultacija s iskusnijim članovima tima tokom projekta.

Ključni dio učinkovitog mentorstva, treniranja i nadzora je pravovremeni pregled obavljenog posla, kako bi se značajna pitanja odmah identifikovala, raspravila i kako bi se obratila pažnja na njih.

Primjereno podržani i dokumentirani zaključci

Revizijskom dokumentacijom se evidentiraju obavljene revizijske procedure, dobijeni dokazi i zaključci postignuti o značajnim pitanjima kod svake revizije. Naše politike zahtijevaju pregled dokumentacije od strane iskusnijih članova projektnog tima.

Naša metodologija potvrđuje da pravovremeno pripremljena dokumentacija pomaže poboljšanju kvalitete revizije i olakšava učinkovit pregled i ocjenjivanje dobijenih revizijskih dokaza i postignutih zaključaka prije finaliziranja našeg izvještaja. Timovi su dužni sastaviti potpunu i konačnu revizijsku dokumentaciju koja se arhivira u primjerenom roku, što obično nije duže od 60 dana od datuma revizijskog izvještaja, ali može biti restriktivnija pod određenim primjenjivim propisima.

Ključni princip kojeg angažovani članovi tima moraju razmotriti je da li će iskusni revizor, bez prethodne povezanosti s angažmanom, biti u mogućnosti razumjeti:

- prirodu, vrijeme i obim provedenih revizijskih procedura kako bi bili u skladu sa MRevS-ima;
- primjenjive pravne i regulatorne zahtjeve;
- rezultate provedenih postupaka i prikupljene revizijske dokaze;
- značajne pronalaskе i pitanja proizašla za vrijeme revizije, kao i postupke koji su poduzeti kako bi ih se ispitalo (uključujući pribavljanje dodatnih revizijskih dokaza); i
- temelj za donesene zaključke, kao i značajne profesionalne prosudbe koje su donesene u svrhu donošenja tih zaključaka.

Naše Društvo ima formalnu politiku vezanu za arhiviranje dokumenata koja je u skladu s primjenjivim zakonima i propisima koji određuju razdoblje u kojemu arhiviramo revizijsku dokumentaciju i ostalu dokumentaciju vezanu za klijenta.

Primjereno uključivanje osobe koja vrši pregled kontrole kvalitete (EQC pregled)

Osobe koje vrše EQC pregled imaju odgovarajuće iskustvo i znanje za obavljanje objektivnog preispitivanja odluke i procjene od strane angažovanog tima. Oni su iskusni profesionalci iz područja revizije koji su nezavisni od projektnog tima. Oni pružaju objektivni pregled kritičnih i prosudbenih elemenata revizije.

Osoba koja vrši kontrolu dodjeljuje se svim revizijama, uključujući i povezanim polugodišnjim uvidima u financijske informacije, klijenata na berzi, klijenata od značajnog javnog interesa, kada to zahtijevaju zakoni i propisi, kao i revizijama ostalih klijenata za koje to odredi partner zadužen za upravljanje rizicima ili voditelj odjela za reviziju. Prije datuma revizijskog mišljenja, ti pojedinci pregledavaju:

- odabranu revizijsku dokumentaciju i komunikaciju s klijentom,
- prikladnost financijskih izvještaja i povezanih objava, i
- značajne prosudbe projektnog tima i proizašle zaključke vezano za reviziju.

Revizija je završena samo onda kada je osoba koja vrši EQC pregled uvjeren da su sva značajna pitanja riješena.

Neprestano se pokušava ojačati i poboljšati uloga EQC pregleda u reviziji, koji je temeljni dio sistema kontrole kvalitete revizije. Posljednjih godina, poduzeli smo niz akcija kako bi pojačali iste, uključujući:

- izdavanje smjernica vodećih praksi s naglaskom na kompetencije i mogućnosti, i na trajnu podršku koja se pruža osobama koje vrše EQC pregled;
- uključivanje specifične procedure u eAudIT-u koje omogućuju učinkovito pregledavanje;
- uvođenje politika vezanih za prepoznavanje, imenovanje i razvoj osoba zaduženih za pregled kontrole kvalitete, kao i za nadzor i ocjenu prirode, vremena i obima njihove uključenosti.

Izvještavanje

Revizijski standardi i Zakoni o računovodstvu i reviziji u velikoj mjeri određuju oblik i sadržaj revizijskog izvještaja koji uključuje mišljenje o fer prezentaciji svih značajnih aspekata financijskih izvještaja klijenta. Sva revizijska mišljenja donose iskusni ovlaštene revizori na osnovu provedene revizije.

Preko konsultacija sa DPP-om, ovlaštene revizori i angažirani partneri imaju pristup opsežnim smjernicama za izvještaje, kao i tehničku podršku u pripremi izvještaja, posebno tamo gdje postoje značajne stvari koje se trebaju izvještavati korisnicima revizijskog izvještaja, bilo kao kvalifikacija revizorskog izvještaja ili kroz uključivanje odlomka skretanja pažnje.

Informisana, otvorena i iskrena dvosmjerna komunikacija s onima koji su zaduženi za upravljanje

Dvosmjerna komunikacija s onima koji su zaduženi za upravljanje ključ je za kvalitetu revizije. Odbor za reviziju često će biti prepoznat kao grupa koja je zadužena za upravljanje. Naglašavamo važnost informisanja onih koji su zaduženi za upravljanje o pitanjima koja proizlaze tokom revizije te razumijevanje njihovih stavova. Ovo postićemo kroz kombinaciju izvještaja i prezentacija, sudjelovanje na sastancima odbora za reviziju ili sastancima uprave te čestim razgovorima s članovima odbora za reviziju.

Pružamo uvide kao što je naša procjena primjerenosti značajnih računovodstvenih praksi uključujući računovodstvene politike, računovodstvene procjene, objave u finansijskom izvještaju, značajne manjkavosti u dizajnu i radu sistema finansijskog izvještavanja i kontrola kada se takvi nedostaci uoče tokom revizije i neispravljene razlike. Razmjenjujemo naše iskustvo u industriji kako bi potaknuli raspravu s onima koji su zaduženi za upravljanje.

Fokus na učinkovitost revizije za potrebe grupnog izvještavanja

Naša revizijska metodologija detaljno pokriva provođenje revizije za potrebe grupnog izvještavanja. Naglašavamo važnost učinkovite dvosmjerne komunikacije između tima angažiranog za reviziju grupe i revizora komponente kao ključnog faktora za provođenje kvalitetne revizije. Partner angažovan za reviziju grupe procjenjuje nadležnost revizora komponente bez obzira na to da li je on društvo članica KPMG mreže ili ne, i to u sklopu procesa prihvatanja angažmana. Naša revizijska metodologija daje povećanu pažnju ključnim područjima rizika za grupne revizije, na primjer tržištima u nastajanju i poslovnim okruženjima koji mogu biti predmet povećanog rizika prevare.

KPMG mreža diljem svijeta ima konzistentan pristup, metodologiju i alate. Pružamo vodećem partneru na angažmanu informacije o revizijama pojedinih komponenti unutar KPMG mreže kako bi im pomogli ocijeniti njihove sposobnosti i mogućnosti, što uključuje i rezultate relevantnih nadzora ukoliko je to primjenjivo.

Vodeći partner na reviziji u mogućnosti je pregledati dokumentaciju revizora komponente, lično ili putem elektronskog pristupa.

Povjerljivost klijenta, sigurnost informacija i privatnost podataka

Važnost održavanja povjerljivosti podataka naglašena je kroz razne mehanizme uključujući Kodeks ponašanja, obuku i godišnje izvještaje/proces potvrđivanja koji su obavezni za sve profesionalne zaposlenike.

Imamo formalnu politiku koja pokriva razdoblje zadržavanja revizijske dokumentacije i drugih evidencija relevantnih za projekt u skladu s relevantnim IESBA zahtjevima, kao i drugim važećim zakonima, standardima i pravilnicima.

Naše Društvo ima jasne politike o sigurnosti informacija koje pokrivaju široki raspon područja. Politike o privatnosti podataka primjenjuju se te određuju rukovanje ličnim podacima. Također, odgovarajući trening se pruža zaposlenicima.

Usredotočeni smo da osiguramo da naš posao nastavlja ispunjavati potrebe sudionika na tržištu kapitala. Kako bismo postigli ovaj cilj, upotrebljavamo širok raspon mehanizama kako bismo nadzirali provođenje revizija, odgovorili na povratne informacije te kako bismo uvidjeli naš prostor za kontinuirani napredak.

Osim toga, implementirali smo procese kako bismo proaktivno identificirali rizike u nastajanju te prilike za poboljšanje kvalitete i pružanje uvida.

Predanost stalnom napretku

Interni nadzor

KPMG International ima integrirani program za nadzor koji obuhvata sva društva članice kako bi se utvrdila važnost, adekvatnost i efektivno provođenje ključnih politika i procedura kontrole kvalitete. Praćenje podrazumijeva provedbu određenog projekta te KPMG International politike i procedure. Rezultati i zaključci iz programa se međusobno komuniciraju unutar svakog društva članice, a ukupni rezultati i zaključci iz programa se razmatraju te se poduzimaju primjerene akcije na regionalnom i globalnom nivou. Naš program internog nadzora također doprinosi procjeni da li je naš sistem kontrole kvalitete primjereno osmišljen, učinkovito implementiran, kao i da li učinkovito djeluje.

Naše procedure nadziranja uključuju stalno vođenje računa o:

- usklađenosti sa politikama i procedurama KPMG International;
- učinkovitosti obuka i ostalih profesionalnih razvojnih aktivnosti; i
- usklađenosti sa važećim zakonima i propisima te standardima, politikama i procedurama društava članica.

Dva programa nadzora razvijena su i implementirana od strane KPMG International i provode se na godišnjoj bazi kroz revizijske, porezne i savjetodavne funkcije, a to su Program pregleda kvalitete poslovanja (QPR) te Program usklađenosti sa važećim politikama i procedurama (RCP).

Pregled kvalitete poslovanja („QPR“)

Međunarodni QPR program je okosnica naših nastojanja vezanih uz praćenje kvalitete projekata i jedno od naših primarnih sredstava kojim osiguravamo da društva članice zajednički i dosljedno prate zahtjeve KPMG International i primjenjive profesionalne standarde. QPR program ocjenjuje provođenje projekata unutar revizijskih, poreznih i savjetodavnih funkcija te identificira mogućnost za unapređenje kvalitete projekata. Svi ovlašteni revizori i partneri na projektima podliježu izboru za pregled najmanje jednom u trogodišnjem ciklusu.

Posljednji QPR partnera u reviziji obavljen je u periodu od 29. maja do 03. juna 2017. godine.

Pregledi su usmjereni na relevantne funkcije, izvođene na nivou društva članice, uglavnom nadgledani od strane eksternog Voditelja pregleda te su nadgledani regionalno i globalno. Za prožimajuća pitanja provodimo analizu njihovih uzoraka. Potrebno je napraviti dopunske akcijske planove za sve uočene značajne nedostatke na nivou projekta te na nivou društva članice mreže. Nalazi iz QPR programa prosljeđuju se našim stručnjacima putem pismene komunikacije, internih alata za obuku te na periodičnim sastancima Rukovodstva Društva, ovlaštenih revizora, partnera, menadžera i zaposlenika. Ta područja su također naglašena u narednim inspekcijским programima kako bi se mjerio obim kontinuiranog napretka. Rukovodstvo Društva, ovlašteni revizori i vodeći partneri u reviziji se obavještavaju o nezadovoljavajućim ocjenama njihovih međunarodnih i/ili globalnih angažmana. Osim toga, Rukovodstvo Društva, ovlašteni revizori i vodeći partneri u reviziji matičnih društava/glavnih ureda su obaviješteni ukoliko je podružnica njihovog grupnog klijenta revidirana od strane firme članice mreže u kojoj su identificirani značajni nedostaci u kvaliteti tokom QPR pregleda u reviziji.

Globalni program praćenja usklađenosti („GCR“)

RCP je program društava članova za godišnju vlastitu procjenu. Ciljevi RCP-a su nadziranje, procjena i dokumentiranje usklađenosti društva članice sa sistemom kvalitete kontrole osnovanog kroz politike kvalitete i procjene rizika KPMG International te primjenjive zakonske i nadzorne zahtjeve ukoliko se odnose na pružanje profesionalnih usluga. Program se nadzire na regionalnom i globalnom nivou.

Povratne informacije od strane klijenata

Uz interno i eksterno praćenje kvalitete, provodimo formalni program gdje aktivno tražimo povratne informacije od menadžmenta i onih zaduženih za upravljanje kvalitetom pojedinačnih usluga koje pružamo. Povratne informacije koje primimo putem ovog programa razmatraju se od strane firme članice i individualnih timova kako bi se osiguralo stalno učenje i napredak u nivou usluga koje pružamo. Sve neodgodive reakcije koje proizlaze iz povratnih informacija primljenih od klijenta se nadalje prate i pregledavaju od strane Rukovodstva Društva, ovlaštenih revizora i revizijskog partnera kako bi se osiguralo pravovremeno reagovanje na probleme s kvalitetom.

Praćenje pritužbi

Imamo postavljene procedure kojima nadziremo i reagujemo na primljene pritužbe, a koje se odnose na kvalitetu našeg posla. Ove se procedure nalaze u našim Općim uvjetima poslovanja.

Eksterni nadzor

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, kontrolu kvaliteta nad odjelom revizije provodi Revizorska komora Federacije Bosne i Hercegovine, a u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kontrolu kvalitete nadzire Ministarstvo finansija Republike Srpske. Od osnivanja Revizorske komore Federacije Bosne i Hercegovine (2011. godine), nad Društvom nije izvršena kontrola niti je izdano ikakvo rješenje. Od strane Ministarstva finansija Republike Srpske posljednja kontrola kvalitete je izvršena u martu 2015. godine, kojim nisu uočeni nedostaci u poslovanju Društva.

Pregled

Društva članice i ostali KPMG profesionalci obavezni su biti u skladu sa standardima nezavisnosti koji su usklađeni ili premašuju one koji su definirani u IESBA-inom etičkom kodeksu, zajedno sa onima donesenim od strane drugih mjerodavnih regulatornih tijela (što može uključivati i one stranih jurisdikcija tamo gdje su takvi zahtjevi primjenjivi izvan teritorija). Ove su politike nadopunjene ostalim procedurama kako bi se osigurala usklađenost sa lokalnim standardima. Ove se politike i procedure odnose na područja kao što su lična nezavisnost zaposlenih u društvu, finansijska nezavisnost društva, poslovni odnosi nakon zaposlenja, rotaciju ovlaštenih revizora i partnera i odobrenje usluga revizije i nerevizijskih usluga.

Kako bi se osiguralo etičko ponašanje, uključujući integritet i nezavisnost, KPMG International zahtijeva da svaka članica i njeno osoblje ne smije imati zabranjene finansijske interese i zabranjene odnose sa klijentima za koje mreža obavlja reviziju finansijskih izvještaja, njihovim rukovoditeljima, direktorima i značajnim vlasnicima.

Naše društvo ima određenog Partnera za etiku i nezavisnost („EIP“) kojeg podržava uži tim stručnjaka kako bi se osiguralo provođenje jasne i konzistentne politike i procedure nezavisnosti. Pravila o etici i nezavisnosti navedena su u Priručniku o kontroli kvalitete i upravljanju rizicima na našem intranetu, koji sadrži sva naša pravila o nezavisnosti i godišnji program obuke. Izmjene politika vezanih za etiku i nezavisnost u toku godine komunicirane su putem e-maila i uključene u redovne komunikacije vezane za kvalitetu i upravljanje rizicima.

Ove se politike i procedure odnose na područja kao što su lična nezavisnost, finansijska nezavisnost društva člana mreže, poslovni odnosi, odnosi nakon zaposlenja, rotaciju partnera i odobrenje usluga revizije i nerevizijskih usluga.

Nezavisnost zaposlenika

Politike KPMG International proširuju zabrane unutar IESBA kodeksa etike koje se odnose na vlasništvo vrijednosnih papira klijenata kojima pružamo usluge revizije finansijskih izvještaja na Rukovodstvo Društva, svakog ovlaštenog revizora i partnera članice KPMG mreže u vidu bilo kojeg klijenta kojem bilo koja članica KPMG mreže pruža usluge revizije.

Naši su zaposlenici odgovorni za popunjavanje upitnika o nezavisnosti kako bi se osiguralo da nemaju nikakvih ličnih finansijskih, poslovnih ili porodičnih interesa koji su zabranjeni u svrhu postizanja nezavisnosti. Kao i ostala društva članice mreže, koristimo elektronski sistem praćenja nezavisnosti kako bismo pomogli našim zaposlenicima u usaglašavanju s politikama o nezavisnosti s obzirom na finansijska ulaganja. Ovaj sistem sadrži bazu javno dostupnih investicijskih proizvoda.

Rukovodstvo Društva, ovlašteni revizori, partneri i menadžeri u direktnoj komunikaciji s klijentima dužni su koristiti ovaj sistem prije ulaska u određenu investiciju kako bi utvrdili smiju li to učiniti. Također, moraju održavati bazu svih svojih ulaganja u sistemu koji ih automatski obavještava ako im određeno ulaganje naknadno postane zabranjeno. Naše društvo prati usklađenost aktivnosti Rukovodstva Društva, ovlaštenih revizora, partnera i menadžera sa ovim zahtjevima kao dio programa revizije usklađenosti sa zahtjevima za nezavisnost kroz testiranje uzorka zaposlenika.

Bilo koji zaposlenik koji pruža usluge klijentu kojem pružamo usluge revizije također mora obavijestiti Rukovodstvo Društva i partnera za etiku i nezavisnost ako namjerava započeti pregovore o zaposlenju s klijentom kojemu se pružaju usluge revizije.

Trening i potvrde

Naše društvo pruža svem relevantnom osoblju godišnje treninge nezavisnosti prikladne njihovom rangu i funkciji te svem novom osoblju pruža relevantne treninge po dolasku u firmu.

Sve osoblje je dužno potpisati potvrde o nezavisnosti pri zapošljavanju u našem Društvu. Nastavno, zaposlenici su dužni godišnje davati potvrde kako su ostali u skladu s primjenjivim politikama etike i nezavisnosti kroz period. Ova potvrda se koristi kao dokaz usaglašenosti pojedinih zaposlenika i njihovog shvatanja politika nezavisnosti u našem Društvu.

Rotacija ovlaštenih revizora i revizijskih partnera

Angažman ovlaštenih revizora i partnera na klijentima kojima se pružaju usluge revizije prema primjenjivim zakonima, regulativi i pravilima nezavisnosti podložan je periodičnoj rotaciji. Ovime se ograničava broj godina u toku kojih određeni ovlašteni revizori i partneri mogu pružati usluge revizije određenom klijentu. Rotacijske politike KPMG International-a su u skladu s IESBA kodeksom etike te zahtijevaju da se naše Društvo pridržava bilo kakvih strožih zahtjeva u pogledu rotacije koji mogu biti primjenjivi u Bosni i Hercegovini. Naše Društvo prati rotaciju ovlaštenih revizora i partnera i planira period rotacije, kako bi se Društvu omogućila alokacija ovlaštenih revizora i partnera s potrebnim stručnostima i sposobnostima u svrhu pružanja stalnog nivoa kvalitete usluge našim klijentima. Praćenje rotacije se također testira u sklopu testiranja usaglašenosti.

Nerevizijske usluge

Naše društvo ima politike u pogledu obima usluga koje se mogu pružati klijentima u reviziji koje su u skladu i s principima IESBA-e i domaćeg zakonodavstva. Nadalje, politike KPMG-a zahtijevaju razmatranje glavnog revizijskog partnera i ovlaštenog revizora o rizicima koji proizlaze iz pružanja nerevizijskih usluga i zaštitne mjere dostupne za neutralizaciju tih rizika.

Sistem razvijen unutar KPMG International-a, Sentinel™, omogućuje usklađivanje s tim politikama. Rukovodstvo Društva, ovlašteni revizori i glavni partneri na projektima revizije trebaju održavati strukturu grupa klijenata (kojima se javno trguje i nekih drugih) unutar sistema. Svaki projekt koji poduzme članica KPMG-a treba biti unutar sistema prije početka projekta. Sistem omogućuje ovlaštenim revizorima i glavnom partneru za reviziju da pregledaju i odobre ili ne odobre usluge za klijenta i njegove podružnice širom svijeta, ako je on zadužen za održavanje grupne strukture tog subjekta.

U skladu s primjenjivim pravilima o nezavisnosti revizora, ovlašteni revizori i revizijski partneri ne kompenziraju se na osnovu uspjeha u prodaji nerevizijskih usluga klijentima kojim se već pružaju usluge revizije.

Ovisnost o revizijskim naknadama

Politike KPMG International-a uzimaju u obzir kako se rizik vlastitih interesa i zastrašivanja može pojaviti kada ukupna naknada za reviziju pojedinog klijenta predstavlja veliki dio ukupnih naknada firme koja izdaje mišljenje. Naročito, ta pravila zahtijevaju da u slučaju da je ukupna naknada od klijenta koji je od javnog interesa i njegovih povezanih strana viša od 10% od ukupnih naknada određene firme članice mreže dvije godine za redom, senior partner iz druge firme članice će, uz ovlaštenog revizora KPMG B-H, biti imenovan kao odgovorna osoba za pregled kontrole kvalitete obavljene revizije. Također, navedeno se komunicira osobama zaduženim za korporativno upravljanje kod klijenta.

Niti jedan revizijski klijent nije činio više od 10% ukupnih naknada našeg društva u zadnje dvije godine.

Poslovni odnosi/dobavljači

Naše društvo ima uspostavljene politike i procedure dizajnirane da osiguraju da se poslovni odnosi održavaju u skladu s IESBA-inim etičkim kodeksom i drugim primjenjivim zahtjevima nezavisnosti. Usaglašenost s ovim politikama i procedurama se pregledava redovno.

Sukob interesa

Sukob interesa može biti razlog da naše Društvo ne prihvati ili ne nastavi s revizijom određenog klijenta. Sentinel™ se također koristi kako bi se identificiralo i upravljalo potencijalnim sukobima interesa unutar i između članica mreže. Svaki identificirani potencijalni sukob interesa se rješava u konsultacijama s ostalim stranama te se zaključak dokumentira. Postoji procedura za rješavanje spora između članica mreže. Ako se potencijalni sukob interesa ne može razriješiti, projekt se odbija ili prekida.

Moguća je potreba primjene specifičnih procedura za upravljanje potencijalnim ili prividnim sukobom interesa tako da se sačuva povjerljivost svih operacija klijenta. Takve procedure, naprimjer, mogu uključivati uspostavljanje formalnih granica između timova koji pružaju usluge različitim klijentima te praćenje funkcioniranja takvih granica.

Usklađenost sa zakonima i propisima i mjere protiv mita i korupcije

Poštovanje zakona, propisa i standarda je ključni aspekt za sve KPMG zaposlenike. Konkretno, KPMG ima nultu toleranciju prema mitu i korupciji.

Zabranjujemo bilo kakvu povezanost sa mitom – čak i u slučaju da je takvo ponašanje dozvoljeno i u skladu sa zakonskim odredbama. Također, ne tolerišemo nikakav oblik mita od trećih strana, uključujući naše klijente, dobavljače ili javne službenike.

Treninzi koji pokrivaju usaglašenost sa zakonima (uključujući one vezane za mjere protiv mita i korupcije), regulativama, profesionalnim standardima te KPMG kodeksom etike, obavezni su svim profesionalcima koji su u kontaktu s klijentima minimalno svake dvije godine, dok novozaposleni trebaju proći ovakav trening unutar tri mjeseca od zapošljavanja. Nadalje, određeno osoblje koje radi u finansijama, nabavci, prodaji ili marketingu, a nije u kontaktu s klijentom te je na nivou menadžera ili više, također treba učestvovati u treninzima o mjerama protiv mita i korupcije.

13

Upravljanje ljudskim resursima – kontinuiran edukacija

Prema našoj politici, zaposlenici su dužni održavati stručna znanja te biti u skladu s profesionalnim zahtjevima kao i mjerodavnim zahtjevima regulatora.

Profesionalna obuka

Osim ličnog razvoja naše politike zahtijevaju da zaposlenici održavaju tehničku sposobnost te da budu usklađeni s odgovarajućim zahtjevima regulatora i profesionalnim razvojnim zahtjevima.

Grupa za učenje i razvoj unutar revizije na globalnom, regionalnom i, prema potrebi, lokalnom nivou identificira godišnje tehničke prioritete za razvoj i provedbu koristeći spoj učionica, e-učenja i virtualnih učionica. Grupa za učenje i razvoj unutar revizije radi sa stručnjacima i voditeljima iz GSC-a, Grupe za međunarodne standarde i Odjela stručne prakse (DPP) kako bi osigurala obuku najveće kvalitete, pravovremene i relevantne za posao.

Akreditacija i licenciranje

Svi zaposlenici KPMG-a su obavezni biti u skladu s odgovarajućim profesionalnim pravilima i licencirani u području u kojem rade.

Naše Društvo je dužno osigurati da zaposlenici koji rade na angažmanima imaju odgovarajuće revizijsko, računovodstveno i industrijsko znanje i iskustvo u lokalnom okviru finansijskog izvještavanja. Dodatno, od partnera i menadžera koji rade na angažmanima u skladu s MSFI, US GAAP i SEC angažmanima za društva izvan SAD-a koji se provode u skladu sa standardima odbora za nadziranje računovodstva javnih društava zahtijevamo da za to budu i akreditovani. Navedeno zahtjeva da partner na angažmanu, menadžer i osoba zadužena za pregled kontrole kvalitete imaju adekvatnu obuku i iskustvo u provođenju angažmana na koje se primjenjuju navedeni standardi.

Pristup mreži stručnjaka

Naš projektni tim ima pristup lokalnoj i globalnoj mreži stručnjaka u društvima KPMG članicama. Ovlašteni revizori i revizijski partneri su odgovorni za osiguravanje da njihovi projektni timovi imaju odgovarajuće resurse i vještine.

Potreba za dodjelom stručnjaka (npr. informacijska tehnologija, porezi, blagajna, penzije, forenzika, procjene) određenom revizijskom angažmanu smatra se dijelom procesa prihvatanja i/ili nastavka saradnje sa klijentom.

Konsultacija

Interna konsultacija je temeljni doprinos kvaliteti te je obavezna u određenim situacijama i uvijek se potiče. Kako bi pomogli ovlaštenim revizorima i stručnjacima u reviziji u rješavanju teških ili spornih pitanja, uspostavili smo protokol za konsultacije i dokumentaciju značajnih računovodstvenih i revizijskih pitanja, uključujući i procedure kojima se olakšava rješavanje razlika u mišljenu vezano za određena pitanja.

Naše Društvo omogućava odgovarajuću podršku putem konsultacija sa angažiranim profesionalcima u reviziji preko izvora stručne prakse koji uključuju DPP ili odgovarajući ekvivalent.

Tehnička podrška dostupna našem Društvu uključuje Međunarodnu standard grupu (MSG) kao i U.S. Capital Market Grupu za rad na SEC stranim registrantima. MSG radi sa globalnim MSFI i MRS timovima s geografskom zastupljenošću u cijelom svijetu kako bi promovisali konzistentnost interpretacije MSFI-eva između zemalja članica, identificirali otvorena pitanja i pravovremeno razvili globalne smjernice.

Razvoj razumijevanja poslovanja te znanja o industriji

Glavni dio kvalitete angažmana je detaljno razumijevanje poslovanja klijenta i industrije.

Za značajne industrije imenovani su voditelji globalnog sektora revizije kako bi osigurali razvoj informacija o industriji, a koji su dostupni zaposlenima u reviziji. Glavni element ovih informacija o industriji je pružanje industrijskog znanja unutar eAudit-a. Ovo znanje podrazumijeva primjere industrijskih revizijskih procedura te drugih informacija (kao što su tipični rizici i računovodstveni procesi). Osim toga pregledi industrije su dostupni, a oni pružaju opće i poslovne informacije vezane za pojedine industrije kao i sažetak industrijskog znanja koji je u eAudit-u.

14

Finansijske informacije

KPMG B-H priprema finansijske izvještaje za prethodnu finansijsku godinu na dan 30. septembra u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine i u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske te su raspoloživi odabrani finansijski podaci.

U nastavku, za poslovnu godinu koja je završila 30. septembra 2017. godine KPMG B-H iskazuje sljedeću strukturu prihoda:

Usluga	u KM
Prihod od usluga revizije godišnjih i konsolidovanih finansijskih izvještaja i usluga srodnih reviziji	2.528.858
Prihodi od ostalih usluga koje nisu povezane sa revizijom godišnjih i konsolidovanih finansijskih izvještaja	636.829
Ukupno	3.165.687

Primanja ovlaštenih revizora

Osnovica za primanja ovlaštenih revizora koji potpisuju izvještaje o obavljenim revizijama društava od javnog interesa regulisana je pojedinačnim ugovorima o radu. Ugovorena osnovica predmet je dogovora između poslodavca i ovlaštenog revizora.

Izjava Uprave KPMG B-H d.o.o. za reviziju o učinkovitosti kontrola kvalitete i nezavisnosti

Svrha mjera i procedura koje služe kao temelj sistema za kontrolu kvalitete KPMG B-H, a opisane su u ovom Izvještaju, je pružiti razuman stepen uvjerenja da su zakonske revizije provedene od strane našeg Društva u skladu s primjenjivim zakonima i propisima. Zbog svojih inherentnih ograničenja, sistem kontrole kvalitete nije namijenjen za pružanje apsolutne sigurnosti u to da će neusklađenosti sa relevantnim zakonima i propisima biti spriječene ili otkrivene.

Uprava KPMG B-H razmotrila je sljedeće:

- dizajn i djelovanje sistema kontrole kvalitete na način koji je opisan u ovom izvještaju;
- nalaze raznih programa usklađenosti provedene od strane našeg Društva (uključujući KPMG-ov međunarodni program provjere na način koji je opisan u ovom Izvještaju, kao i naše lokalne programe nadzora usklađenosti); i
- nalaze zakonskih inspekcija i naknadnih popratnih i/ili korektivnih mjera.

Uzevši u obzir sve ove dokaze, Uprava KPMG B-H potvrđuje sa razumnim stepenom sigurnosti da su sistemi kontrole kvalitete u našem Društvu učinkovito djelovali u godini koja je završila 30. septembra 2017. godine.

Nadalje, Uprava KPMG B-H potvrđuje da je interna kontrola usklađenosti sa nezavisnošću unutar našeg Društva provedena u godini koja je završila 30. septembra 2017. godine.

U Sarajevu, 31. januara 2018. godine

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

16

Prilozi

A1 Popis KPMG Društava u Bosni i Hercegovini

Naziv Društva	Pravni oblik	Priroda poslovanja
KPMG B-H d.o.o. za reviziju KPMG B-H d.o.o. za reviziju – Podružnica Banja Luka	Društvo ograničene odgovornosti	Usluge revizije
KPMG Tax&Advisory B-H d.o.o. KPMG Tax&Advisory B-H d.o.o. – Podružnica Banja Luka	Društvo ograničene odgovornosti	Usluge poreskog savjetovanja, računovodstvene usluge i usluge obračuna plata

KPMG B-H d.o.o. za reviziju
Zmaja od Bosne 7-7a
71 000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: +387 (0)33 941 500
Fax: +387 (0)33 590 428

KPMG B-H d.o.o. za reviziju – Podružnica Banja Luka
Kralja Petra II broj 17
78 000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina

Tel: +387 (0)51 227 950
Fax: +387 (0)51 227 952

info@kpmg.ba
kpmg.ba

A2 Uprava KPMG B-H

Vedran Vukotić
Partner, izvršni direktor

vvukotic@kpmg.com

Senad Pekmez
Direktor

spekmez@kpmg.com

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

mbecirbegovic@kpmg.com

Popis društava od javnog interesa

Poslovni subjekti koji su revidirani

Banjalučka pivara a.d. Banja Luka

BH Telecom d.d.

Bosna Reosiguranje d.d.

Energoinvest d.d. Sarajevo

Fabrika cementa Lukavac d.d.

Intesa Sanpaolo Bank d.d. Bosna i Hercegovina

Javno preduzeće Elektorprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo

Javno preduzeće Elektoprivreda BiH d.o.o. RMU Đurđevik

Javno preduzeće Elektoprivreda BiH d.o.o. Eldis Tehnika

Javno preduzeće Elektoprivreda BiH d.o.o. RMU Breza

Javno preduzeće Elektoprivreda BiH d.o.o. RMU Zenica

Javno preduzeće Elektoprivreda BiH d.o.o. RU Abid Lolić

Javno preduzeće Elektoprivreda BiH d.o.o. RU Gračanica

Javno preduzeće Elektoprivreda BiH d.o.o. RU Kakanj

Javno preduzeće Elektoprivreda BiH d.o.o. RU Kreka

JP Hrvatske Telekomunikacije d.d. Mostar

Mikrokreditna fondacija LOK

Mikrokreditna fondacija Partner

Mljekara a.d. Laktaši

Nestro Petrol a.d. Banja Luka

Opresa d.d. Sarajevo

Open Broadcast Network d.d.

ProCredit Bank d.d. Sarajevo

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine

Rafinerija nafte Brod a.d. Brod

Rafinerija ulja a.d. Modriča

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d.

Naše vrijednosti

Vodimo primjerom

Na svim nivoima djelujemo na način koji je primjer onoga što očekujemo jedni od drugih i naših klijenata.

Radimo zajedno

Mi jedni u drugima promičemo najbolje i gradimo jake i uspješne radne odnose.

Uvažavamo pojedinca

Mi poštujemo ljude zbog onoga što jesu, zbog njihovog znanja, vještina i iskustva kao pojedinaca i članova tima.

Tražimo činjenice i pružamo uvid

Osporavanjem pretpostavki i istraživanjem činjenica, mi jačamo našu reputaciju pouzdanog i objektivnog poslovnog savjetnika.

Otvoreni smo i iskreni u komunikaciji

Dijelimo informacije, uvid i savjete često i konstruktivno i upravljamo teškim situacijama s hrabrošću i iskrenošću.

Predani smo našoj zajednici

Ponašamo se kao odgovorni korporativni građani širenjem naših sposobnosti, iskustva i perspektiva kroz rad u našim zajednicama i zaštitu životne sredine.

Iznad svega, djelujemo s integritetom

Mi stalno nastojimo da se pridržavamo najviših profesionalnih standarda, damo ispravan savjet i strogo održavamo svoju nezavisnost.

kpmg.com/socialmedia

kpmg.com/app

Informacije sadržane u ovom materijalu su opće naravi i nije im namjera adresirati okolnosti bilo kojeg pojedinca ili društva. Iako nastojimo navesti tačne i pravodobne informacije, ne možemo jamčiti da su te informacije tačne na datum njihovog primitka, niti da će ostati tačne u budućnosti. Niko ne bi trebao djelovati na temelju takvih informacija bez odgovarajućeg stručnog savjeta, nakon temeljitog ispitivanja pojedine situacije.

© 2018 KPMG B-H d.o.o. za reviziju je bosanskohercegovačko društvo s ograničenom odgovornošću i član je mreže nezavisnih društava povezanih s KPMG International Cooperative („KPMG International“), pravne osobe registrirane u Švicarskoj. Sva prava su pridržana. KPMG ime i logo su registrirani zaštitni znakovi ili zaštitni znakovi KPMG International Cooperative („KPMG International“).